

նան պիւր գըտարդը քննութիւն թանք իւր պէրապէս կէտիւրմիւլէր տիր : Դրոշմաւորն անագործնաւոր քննութեք պուլունուպ, վէ Զէրքէսէր իւր պուլունուպը աշմագ իւրն պիւրաւուտ չալաշտըգտան սօնրա, ընվովէլլէրինն քէտթէք լէրին իւզէրինն պօշալթմըշար վէ գըտարաղը ետարալմըշար տըր :

Ի. քիւյտան էվվէլ տիր քիւ, պաղը Զէրքէսէր Դաւաղլը Իվան նամըն. տա պիւր պագալը սօյմուշար իտիւ. Իվան մէմուրիյն մահէլլէնէ արգը շիքեանէթ իյլէտիկինտէն, Զէրքէսէր պուլունուտար վէ հապս իլգա օրու. տուլար : Լաքին վագըանը ինքեար կէլարքէրի ճիւղէթլէ, պիւր գաշ կիւն ագտէմպու Զէրքէսէրին սէպիլի թախ. Լիւն գըլընտը, վէ պու կիւնքի կիւն մէրգուտան Զէրքէսէր Իվան գարըն տալա աշարագ, հապսանէտէ կէլիւ. տիքէրի կիւնքէրին գարար վէ գիւնա. նընը գարամագ իւրն, 700 զրուշ թա. լէպ իտիւորար, Պուլար չէտ տէֆա Դաւաղլը կիւնքէք, 700 զրուշու իտիւմիւլէր, վէ վիւրմէտիկի հալտէ քէտիւրինն գաթլ ու թէլէֆ իտէճէք. Լէրին թէհալտ իյլէմիւլէր տիր :

(Գուրիէ տՈրիւն)

— Իրանաւ ալթուն մատէնն պուլունու. տուլունու կէլէնտէ եաղմը իտիւ. Պու. քէնէ թէհալտան Աիւթըր զագէթա. ոընա եաղմըլընա պագըլըրտա, բէգ. միւրտէ գընաթէթլի պիւր ընշպէր Ծէ. միւրտա թօրագ գաղմագտա իւքէն, եէր ալթունա պիւր չուգուր բէյտա օլարագ իւքէրինն կիրմիւ, վէ օլարտա 7 քիւր պուլունու, աղըլարընը աշ. աղըլաւ աղըլընա գատար ալթուն քիւլիւլէլէր իւր տօլու օլարտուլունու կէտիւլէ, վէ մէգըլըր ընշպէր սէ. վիւնճիւտէն օլարտա պաղըլըպ վէֆաթ իթմիւ տիր : Գէլթիւթ իւրան Շահընա իւպէր վիւլիւթը, մէգըլըր ալ. թունար կէլիւթիւթիւլ իւպ իւպիւնէլի տէվ. լէլէթ թէսլիւր օլունուլէ, վէ թախմիւն 3 միւթն լիւր գըլմէթիւտէ պուլունու. մուշ տուր : Մէրգուլ ընշպէրին վա. ըիւլէրինն Շահ թարաթընտան մըգտա. ըր քեաթիւ աթիւն վէ միւնաթիւ մաշա. լար տախի թախսիս օլունուլէ տուր :

Պէնտէր Պուշիւր թիւճճարը միւթէ. պէրանընտան հաճի Մէհէմէտ Ալի նամընտա պիւր գաթ, պիւր վէլէտ վէ. ֆաթ իյլէտիկի իւրն պա վաթիւթիւթնա. մէ, օլունա մալիւն Շահը միւշարիւլէյ. հէ թէրը իթմիւ, վէ միւթէվէֆայի միւնալիւլէյին թէրէքսիւնն մըգտա. ըր հաղիւթիս մալիւմ տէլիւ իսէ տէ, իւր պուլունու միւթն լիւրա ըառաթիւ. ըլնտէ պիւլունուլուն իւրիւթիւթ տիր :

— Վարնա բօտաւոր իւր ալթուն զաղէթալարտա կէտիւլէն թէլիւրաթ. նամէլէր տիր :

Բալիւլգա, 22 մարտ

Բուսիւ տէվլէթի Դարաւաղա պիւր սէնէլը եէնէճէք եօլաեօր, Զաթէն Դաթարօեա տօղուգ վարօր վիւրուտ իթմիւ տիր :

Վիւննա, 21 մարտ

Դարաւաղ իմարէթի, Բալիւլգա տա մուգիւմ տիւլէլի էճնէպիւն գօնօլօւ. լարընա պիւր նօթա կէտնէրիւք, սիւհա. լա զապիւ իթմիւ օլունուլէ եէրլէրտէն վաղ կէլէնէնէնէլիւնն, վէ պուլունուրը ալմագ իւրն վուգու պուլունագ հիւ. ճու մա գարըն գօնաճաղընը պիւրիւ. ընէճէք տիր :

Զէլիւնտէ պիւր տիւլանը հարպ պա տ օլունուտ, Տէրհալ մուհարէպէնէ պէտ վէ միւպաշէրէթ իթմէք իւրն իւրար

Իտէն էլգընա սէրկէրտէլէրինտէն պա. զըլարընա, պիւրաղ վագըթ սապը իթմէ. Լէրի լաղըմ կէլէնէլի պիւրիւթիւթ տիր :

Դաթարօ, 21 մարտ

Ասրարըն ըէյիսի ըահիւ Մօսիւլին, թէլիւրաթ վաթըմաւըլա, պաշընտա. ըի. էլգընանըն թէճէմիւլի լաղըմ կէլիւպ կէլէնէնէնէլի սիւալի իւզէրինն, շիւ. տիւրէ իւպը ճէվապը վիւրիւթ տիր :

Օտէսա, 19 մարտ

Տիւն սապազ կրան տիւք Նիգօլա շէհրիմիւլի թէրը իյլէտի, Իպիւլտա եալթա, վէ մուալիսարէն էլիւգապէթ Կըրաւ, վէ սօնրա Գիյնէֆէ կիւնէճէք տիր, Կըրան տիւք աթա պիւնէճէք պիւր հալտէ տէյիւ տիր :

Լօնտա, 21 մարտ

Իրէնա վէ բընէնտա տը Կալ, Պահըր Սէֆիտաւ ալթը հաթիւ պիւր սէյեա. հաթ իթմէք իւզըն մարտն Զիւնճիւ կիւնիւ հարէքթ իյլէնէնէնէլէր տիր, Իրէնաւ Աթիւնտա պուլունուլուն էնաւտէ բընա Մալթաւա կիւնէք, իւթիւհէքամաթ վէ սայիւթիւ մուալ. եէնէ իյլէնէնէնէք տիր :

Լօնտա, 23 մարտ

Թայմըն Բարիւթէքի մուլպիւրի 22 մարտ թարիւթիւլէ աուրէթի սահի. հէտէ օլարագ քէլիւտէ իյլէտիկի թէ. լէկրաթտա, Լօնտա տա մուալպէրէ. եէ մէզուլն օլան մէմուրիյն պէյիւնտէ մագպաթանը իմպարանմաւտան սօն. ըա, Բուսիւնըն պա թէլիւրաթ հէման թէրէ սիւհա իյլէմէնէ հաղըր պու. լունուլունու պէեան իտէճէլի շարթ իթմիւլաղ գըլլէմըլ տըր :

— Մօնընտա իւպիւ մէլ Եօլուն. տա թէլէքէլի իյլէմիւ օլան գօմիւթէ, հիւքիւմէթի Սէնիյէն իւր Դարաւաղ իմարէթի պէյիւնտէ եէնիտէն մուհա. ընպէ վուգուլիւտէ իմարէթի մէզըլ. ընէնէ միւլքին մէրթէպէ մուալէնէթ իթմէնէ, վէ իւք իսթիւթաւ սարթ օլունուագ իւզըն տէրհալ Բալիւլգա տա մուգիւմ Բուս թէնէրալ գօնօլօլունա 20 պիւր ըուպիւ կէտնէրմէնէ գարար վիւրմիւ տիր :

— Հէր պէօլիւք մէրքէլիւնտէն իւրի եիւզ քիւլի օլմագ իւզըն պու քէրէ Պապը սէրաւքէրի ճանիպիւնտէն աւա. քիւրի մըթաշիքընըն թօրանմաւտան վէ ֆաղաթ շիմօրի հալտէ եալընը մուալէնէնէլի իւր իւթիւթա օլունուրագ օլունուլարը մահէլլէրտէ գալըպ իւա. պը թագտիւրիւտէ Եօլ վիւրիւթէլիւնէ տայիւր պիւլիւմէ օլունուլի հիւթաեռուն. լար միւշարիւթի իւր վալիւթէ մալիւ. մաթը մախտաւէ վէրիւթիւթ իւրիւթիւթ, վէ պու հալտէ աւաթիւրի մէրգուլէ մըգտարընը 217 պիւր քիւլիւն պալիւլ օլունուլը տէրքեար պուլունուլէ տուր :

(Հաղիւթ)

— Թունա օրտունուլուն թագալիւր	
պէր վէճիւր աթիւ տիր :	Թապար
Վիւթիւ	100
Թընօլա	48
Շուլիւլ վէ ճիւլարը	34
Նիկպուլի	4
Զիւթօլ	2
Բուսնուգ	48
Թօթարաւան	6
Սիւլիւթիւ	19
Տօպիւն	13
Վարնա	16

230

— Զէլիւնտէն Բօլիւթիւ Դօրէսօն. տէնյ զաղէթաւընա եաղընօլար :

Դարաւաղ մէմուլարընը Տէրիւսա. աւտէթտէն կէտնէրտիւթիւթ ըարօրթօ. լարա նէղարէն, միւսալէնա իւրն Դա.

րտաղ իւր Պապը Ալի պէյիւնտէ աշը. լան մուալպէրաթ արգու օլունուլունու. տէրէճէ սիւրաթիւ իւրիւ վարմաեօր : Թէրքի արաղի հագընտա վաղա. պուլան քեաթիւթի թէլիւթաւ Պա. պը Ալի քէմալի ինտալա գարըն կէ. Լիւթօր, Դարաւաղ պէյիւ տախի քէնտի թարաթընտան, միւգաքէրաթըն նէ հալտէ պուլունուլունու արղ իթմէք իւրն պիւր չօգ տէֆա սէնաթօ մէճլի. սիւի տալիւթ իթմիւ տիր :

Սէնաթօ աղաւը, քէնտիւթէն հէր հալտէ իւզուլմ կէտիւլէն վէ մաթլուն. պաթլարընըն էն ութաղը սաեթան իւշ. նօգթա հագընտա հիւքմաւարաւը ի. լէ հէմէքընա պուլունուլունու տըր. լար :

Իւք էվվէլ, Դարաւաղա պիւր լիման լաղըմ տըր, պունտան մաւտա Մօրաւ. քա իւզէրինտէ վագը օլունու Դարաւաղ. զըն անաթաւըն մէսապէսիւնտէ օլան գալէպար Դարաւաղա կէլմէլի. վէ Նիքսիւ Հէրսէք թարաթընտան տայի. Վի սուրէթտէ Դարաւաղա հիւքմ իթ. մէմէլի Եանի Նիքսիւ տալիւ Դարաւաղ. զա վիւրիւթիւ :

Պիւրա Դարաւաղ մէմուլարընըն ըարօրթօնըն վէ ինիւլիւ գաճէնթօնը մըթըր Մօնսօնըն թէպիւլաթընա նէ. զարէն, Պապը Ալի պու խուսուլար. ճա աւալ միւսաւտէ իթմէնէնէնէք տիր. զիւր տէվլէթի Ալիւն, Նիքսիւ, Հէր. սէքի զապիւթընտա սաղաւմագ իւրն պիւր քէֆալէթ մագաթընտա թուլունու :

Թէլէմին օլունուլունու կէտէ, բը. ընա Նիքօլա, իւպու չաբարըլ հալ. հագընտա Բէթըրպուրի գապիւնէ. թօնունտան նաթիւթ իւթմիւ, վէ մէմէլէթի մէնաթիւ հագընտէսի հուտունու տալիւլիւնտէ չըգմաւա. ըագ պաղը խուսուլտա միւսաւտէ իթմէսի ճէվապը վիւրիւթիւ տիր : Բի. վաեթիւ կէտէ, իւպու ճէվապըն գա. պուլիւնտէն սօնրա սէնաթօ մէճլիսի սալաւընտա եալաւ գօնաղընտա թէք. ըար միւգաքէրէ օլունուլա, Դարաւաղ. զըն մաթլունալթընը, պիւր տէվլէթիւն էմիւթէթ վէ պագաւընը թէլէմին իտէ. պիւր պիւր եօլաւ աղալթմաեա գա. ըար վիւրիւթիւ տիր : Պու գարաւա պա. գարագ, բընա Նիքօլանըն Նիքսիւ իւթմէմէքտէն վաղ կէլէնէլի զանն օ. լունուր իսէ տէ, Մօրաւքա գալէալա. ըր մէնէլիւ հագընտա տալիւ յիւի միւսաւտէլի իթմէսի մէմուլ օլունուլունու :

Թէրքի արաղի մէնէլէսիւնտէն վէ պա խուսուլ միւլթէնէլէրէ տայիւր մէ. սէլէտէն տօլաեք պուրաւա Պապը Ալի. եէ գարըն հիւտէթիւթիւթիւթ : Կէ. օ. ըիւնիւր քի Պապը Ալի Դարաւաղըն արգուլիւ իւրա իթմէնէն տալա նիւթ. թիւ եօգ տըր : Պապը Ալի միւլթաթէ. նիւն ագընալթըն իւրա իտէճէլիւնն, ֆա. գաթ միւլթէնէլէրինն անէլէրինն ինշա, վէ պունուլարա աղաւ. վէ հալմաւաթը սայիւրէ, թօլունու վէ իւք օրագ զէմանը. նաւտէք եէնէնէնէք իթմ իթմէլիւ թա. հիւտ իտէմէնէնէլիւնն պիւրիւթիւ տիր : Պուրաւա իւպու սօն մաթլունալթ իւ. զէրինն իւրար իտիւթիւթ : Մարտ 18 տէ քեաթիւթիւ խաւքիւրին սիւնօլարա տօղ ըու հարէքթի իթմէնէն հաղըր պու. լունուլարըն իւրն բընէնա թարաթըն. տան էմի վիւրիւթիւ Գէղա էլգընա սէր. կէտնէլիւ Չէլիւնէնէ ճէլա օլունուլունու : Պունուլար, մուալաթմաթա թէքըր պէտ օլունուլունու նէ եօլաւ հարէ. քէթ իտէճէլիւնն տայիւ թալիւմաթ վիւրիւթէնէք տիր, Հաթիւ Դարաւաղ էլ.

գընաւընըն Պօնա էլգընաւալա պիւր. լէլէնէլէրի զանն օլունուլունու :

— Պուլգարիւթան միւլթաճիւնի ի. չիւն շիմօրիւ գաւաղար սըր Հէնրի Լիւթ. թըն թալթըր իւսաթիւնտէ պուլունու. ումուլի գօմիւթ վաթըմաւըլա ճէմ օլունու. ագընէնն եէքիւնն 19.064 լի. ըա 28 շիւլիւն պալիւլ օլունուլունու :

— Բուսնուլունու 27 թարիւթի իւր Լա թիւրքիւն եաղըմըլ տըր :

Զալիւր օրտունու վիւթիւնտէ պուլուն. նուա, Ֆէրիւգ Սէլաւի բաշա Սիւիւ. թընէն կիւթտի :

Բուսնուլունու իւթիւլիւթաւմըր իւրն լա. զըմ կէլէն Դիւրիւթիւթընը 326 աւտէտէ պալիւլ օլունուլունու :

Տիւն վալի բաշա 400 պիւր քիւլէ ար. բա իթաւը իւրն զէնիւնն պիւր թիւճճար իւր մուգալէլէ իթտի, Դէղա տիկէր 300 պիւր քիւլէ արբա իւր 250 պիւր քիւլէ պուլունուլունու իթաւը իւրն տալիւ մուգա. վէլէ օլունուլունու :

Թէտարիւթաւմը հարպիւնէ քէմալ տէ. ընէնէ կէրմիւթիւթ տէվալ օլունուլունու :

Պու կիւն վիւթիւնն իւր տուպա, վէ պիւր ալիւլ օլունուլունու կիւնէնէք տիր :

Զապիւթանը պալիւնէն սէվալիւ ին նուգալթը միւլթէլիւթիւթիւնն տօղըն. սէվալ օլունուլունու :

Արգաւթի վարօր Դարտ 13125 տէ պուրաւա կէլիւթիւ թունա ֆիւլունու. իւպլէ օլունուլունու իւզըն տիկէր սէֆ պիւր տալիւ կէլէնէնէք տիր :

Մագաւմը սէրաւքէրիւտէն տիւն ալը. նան էմի իւթիւթիւթընա, աւաթիւրի մըթաշիքընա սիւհա ալթընա ալթընա. ճագ տըր : Պունուլար թալիւն 25 թա. պուր թէլէլիւ իտէճէլէր տիր :

Թիւ Վ Ճ Ի Հ Ա Թ

Իւթիւնաթ մահէքմէսի հուգուգ զը. մը աղալըլը, Տէրիւսաւտէթ մէրքէլի պիւրաւէթ մահէքմէսիւնն պիւրիւնճի հուգուգ տայիւթիւ աղաւթիւտան Շա. թըր էֆէնտիւն :

Տէրիւսաւտէթ մէրքէլի պիւրաւէթ մահէքմէսիւնն պիւրիւնճի հուգուգ տա. յիւթիւ աղալըլը, Բուսիւլունու ճէղա տայիւթիւ աղաւթիւտան Անվէր պէնէ :

Իւսկիւլտար ճէղա տաեթիւթիւ աղա. լըլը, մէզըլըն ճէղա տայիւթիւ պաշ. միւլթիւթիւթիւնտէ պուլունու. հաճի Ա. սիւմ պէնէն թէլիւթիւ պուլունուլունու տուր :

Նէօլօղօս զագէթաւընըն պիւլանը. նա կէտէ, Դարաւաղ իմարէթի Շօտա. ըա կէտիւ հագընտա օլան էֆքեա. ընտան վաղ կէլիւլ, Նիքսիւ վէ Դու. չի նահիւթիւթիւնն, վէ Դուշիւնն պիւր մըգտարընը, վէ Պօնաւա նէհրինն քէնտիւթիւն սէրպէսթ պըրաղըլմաւընը թալապ իտիւթօր, վէ Վաւօլիւթիւ տա. իւր տէվլէթի Ալիւնէն թէրը իթմէք իւթմէնէնէք իւրն, Դարաւաղ մէմու. լարը պու պապտէ ալթըլարը թէլիւ. ըաթիւնալի Պապը ալիւն թագտիւմ իթմիւլէր, վէ մէնէլէ մէճլիսի մէպու. սանա հէվալէ օլունուլունու, ճէ. վապը գաթիւ օլունուլունու վէրիւթէնէլի ճէ. վապընը ալթըլար տըր :

— Խէեալ սահիպի իթմիւթաղը Դա. սապ թէօտօր էֆէնտիւնն էվվէլքի կիւն մէհէքմէլի ճէղալիւտէ ալէնէն մուհաքմէսի պիւր իւրա իւշ սէնէ միւտ. տէթլէ հապընա հիւքմ օլունուլունու : Դաւապ էֆէնտիւ իւթիւնաթ տալա իտէճէք իմիւ :

ՊՈՒՆՈՒՆՏՈՒԴՈՒ ՀԱՆՏԷ ՀԵՐ ՃԻՆՍԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ
ՇԱՐԱՊ ՎԷ ՄՕՐԻՆԱՍ ՊԱՆԸԳԸՆԸՆ ԵԱԴԸ